

SZARVAS VIDEKE

SZERKESZTŐSÉG

Alapítvány: 9. sz. sz. hó 2. napján
 (Működési költségvetés: 1. sz. sz. hó 2. napján)
 Alapítvány: 9. sz. sz. hó 2. napján
 (Működési költségvetés: 1. sz. sz. hó 2. napján)

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. SÁMUEL ANDOR

KIADÓHIVATAL:

Budapest 9. sz. sz. hó 2. napján
 az a hirdetés pénzre közzétételére
 Előfizetési díj: 10. sz. sz. hó 2. napján
 1. sz. sz. hó 2. napján

Szende

a forradalmi kormány pénzügyminisztere szikrázó kemény, szinte, többséges szavakkal jelentette be a nemzeti vagyondezsma, amelyet a világ-történelem eddig nem ismert. — A németek granatáit felmetesedő, hatalmasabb, szédítőbb hatalat nyomott ez a történelmi szöveg beszéd a földalatti kapitalista magyar vágyra — A felelem, a szorongatás, a sötét veszteség percekben — gyorsan szövetesegre, egymásra talált a közös ellenség, a közeledő vagyondezsma ellen — a még kísérletként utazó nagybirtokos, hubéri és a hatal, de fejlett kapitalista lélek. Összebukva, sírva, jajveszékelve csokigatják egymást — Másrészt harcolt uzennek az első, ki-méletlen, progresszív gondolkodású pénzügyminiszternek aki nem hajlandó az általuk diktált, régi, magyar adó-politikát folytatni, aki nem akar a bozontos hajú Popovicsoknak, a borbély céglabák díszének utóda lenni. — Aki nem ismert el a kegyes ös-telt, hogy az isten kiváló kegyeből megduzzadt javak szentek és szerthetetlenek — Aki nem ad igazat Anatole France álboleselőjének, a gazdag pingvinnek és vele a hasonló esztársu magyar osztálypolitikuskának, hogy „a szegények a gazdagok javaitól élnek, azért a javak szentek.” Nem. — Az idő, még inkább az osztályuralom bu-ne, a harmincharom milliárd háborus adósság az eddigivel szemben mas adópolitikát magurált. Ma csak a legkövérébb anyagok és nem a szegény ördögök lehetnek a adóalanyok. És ha szászor is áll, hogy az ország tartozása, szükséglete ma meg nem fixirozható — bizonyos, hogy a békekonferentián húzódó idő nem lehet „salzon morte”, de ez idő alatt az egyetlen adópolitikának a progresszív vagyonadónak és hadinyerőse adónak konturját le kell vetni. E tárgyakban Szende által összehívott ankét a napokban fog tárgyalni. Hozzák csak a vagyonadót az egyetlen mentővel amely kiemelhet bennünket az adósságok tengereből, hogy bekövetkezzen a bankjegyforgalom csökkenése, hogy visszatérjen mindennek a valósgos értéke, hogy a munkanapnak tisztasága, nyugodt reggele köszönthessen. A régi osztálypolitikuskák és csatabárdosokkal, a saját és a részvevő pedig inkább hozzák már megszokott hangszereiket, hangjuk elcsúsz a megcsallt művek veszélyes körülménye.

Dr. Sámuel Károly

Helyreállott a rend, a nyugalom városunkban.

Az összetört Magyarország kellős közepén fekszik Szarvas. Az ellenségnek vasgyűrűjében mi vagyunk a letaposható, leglágyabb pont. A tragikus négy esztendő alatt és az elmúlt vérzivatar után most is földrajzilag a legzserencésőbb helyen vagyunk — Az ellenség fékevesztett bosszuját kegyetlenkedéssel és a meg-alázást nem éreztük. A viszonylag jó sors kergetett tehát egy felelőtlen és kétségelől megvesztegetett tömeget arra, hogy városunk rendjét, nyugalma felborítsa és politikai rögeszméitől létrevezetve losztogasson és romboljon. Az erőszak emberei azonban erőszak által pusztultak el. A halál aratott. A sok fej fa komoran hívja felelősségre az elvakult értelmetlen felhúzókat. Ma már visszatért teljesen a rend a nyugalom városunkba, ahol mindaddig peldás rend és igaz bekezeretlet uralkodott.

A fekete kéz.

A jan. 17-iki szomorú véres zendülés aktív résztvevői a budapesti határrendőrség kezén fogságba kerültek. A suhancokból álló vörös gárdisták még el nem fogott és ki nem jőzanodott tagjai most már csak fekete kéz játéka folytatják. A hatóságok jómódú magánosok egyre-másra kapják a fenyegető leveleket, melyekben mindenféle vandalizmusai belgéznek.

Statárium.

A statárium továbbra is létezőség főnáll. A karhatalmi század, Laczhelyi százados kitűnő parancsnoksága alatt, melynek minden egyes tagja igaz elismerést érdemel, továbbra is városunkba marad. Mellette

polgárőrségünk működik, melynek szervezkedéséről alábbukban részletesen szólnunk.

Halálos ítélet.

Szomorú nap volt jan. 24-én Szarvason, mikor is a régió nőlő bíróság, melynek tagja Madarász, Tóth Ferenc, Áts Nagy Ferenc, Illyés Alajos stb. bírák voltak, törvényt bítek a csabai katona-ör gyilkosa, Gombár Pál 22 éves szarvasi földműves lú felett, kit Dr. Salac Elemér ügyvéd védett. Az ítélet halálos volt. Az elítelt közönyösen fogadta az ítéletet a talán büszke is volt arra a nem irigyelhető érdeklődésre, melynek középpontja ő volt. Az ítélezkő bíróság nyomban kegyelmi tanácsát alakult át a szomorú ügyre vonatkozó iratokat a magyar igazságügyi miniszterhez terjesztette fel.

Szomorú ügy.

Szombaton egy ihere, délután szomorú kocsisor vonult végig a szarvasi főúton. A szarvasi zavargás értelmű szerzőit és fő-fő bűnöszeit szállították kocsikon Gyulára. Főleg a hozzátartozók átkozódó csapala kísért a menetet, de a kíváncsiak nagy tömege is. Annyi bizonyos, hogy a helyi útnak rég nem volt ily elszomorító látványossága.

A szarvasi véres zavargás epizódja.

A január 17-iki véres zendülés alkalmával Kiss Sándor szarvasi Tanítóképző tanárt, a Kisgazdák Körének alelnökét is letartóztatták, állítólagos felbujlás (zsidók elleni uszítás) címén. Mivel az aronban nevezett tanár igazolta magát szabadon bocsájtották.

A polgárőrség szervezkedése.

A folyó hó 17-ki sajnálatos események folytán megindított vizsgálat arról győződte meg minden józan gondolkodó embert, hogy a szervezők máltával szemben erős szervezkedésre van szükség, nehogy a már egyszer megtörtént sajnálatos veretés, losztogatás még egyszer megtörténhesék Szarvason.

E célból védőrséget szerveztek, mely állandó fegyveres készlettel rendelkezik a rend és közbiztonság felett. A szervezkedés aktív tömege, hogy minden egyes tekintet mögött álljon lel kerületi őrséget, lehetőleg úgy elosztva hogy halozatában az egész város belesse. Az I. II. és III. kerületek már fel is állították az őrsé-

get, melyek már eddig is működtek, de szükség van még mindegyikre, hogy gyakori felváltás céljából csatlakozzék a polgárőrséghez kerületenként minden megbízható polgár és munkás; minnél többen, aki hívja a rendet, a lakosság békés nyugalma óhajja; akár gazdag, akár szegény, munkás vagy hivatalnok. Az őrszolgálat megkönnyítése érdekében szükséges, hogy minnél többen vállalkozzanak a körend megbízásának szolgálatára, ami viszont mindnyájunk közös érteke. Remélhetőleg egyetlen józan, becsületes gondolkodó polgár városunknak sem hogy kivonni magát a közrend szolgálatából, a haladéktalanul jelentkezik a maga

kerületével szervező bizottságánál.

Jelenkarni Vasárnap, Hétlőn és kedden 2-4 órák között lehet a kerületi önkormányzatban. És pedig: Az első kerületi volt Bakay Székely István házában. A második kerületi a Szarvasi Gazdák és Iparosok Szövetkezetének helyiségében, a harmadikkal az Ipartestületben, a volt nemzeti színházban.

A IV. kerületiek szervezkedéséről még nem tudunk. Ha ők nem mozognak, — az ő kerületükben nem lesz örség, most minden kerület pol-

gárdsága ragaszkodik a maga kerületének védelméhez. E beosztás mellett legelőjebb egyszer egy héten kerül sor egy-egy polgárra, a így az önkormányzat egyáltalán látszólag, sem bármiféle tekintetben terhes, vagy pláne a rendes polgári foglalkozást nem fogja gátolni.

Kíváncsi csak az lenne, hogy a többi 3 kerület munkájára a IV. kerület is szervezkednék, hiszen ennek a kerületnek talán még nagyobb szükség is volna.

Megyik, Chlebik és Sztancsik

a szarvasi véres péntek szomorú hírt kolimposai megbánták, rettenetesen szánják és bánják, amit tettek...

Aki ezt a hírt hozta hozzánk, Csabán a pályaudvaron találkoztunk vele, letette a kezét a vállunkra, és így szólott: „Amint erősen megváltam a szállították több lársukkal együtt Szegedre őket. A csillagbörtönbe kerültek, s ha nem is szolgáltatták át őket az ártatlannak, — ami pedig alighanem bekövetkezik, — akkor sem irigylendő sors a „csillagbörtön” lakójának lenni.

Mindnyájan nagyon megvultak törve, különösen Megyik. „Soha soha sem lennénk többet ilyen, mi lennénk a rend legerősebbi védői, — mondták csak még egyszer szabadok lehennénk”.

Opauzskit okolták mindnyájan. Ő itatta, elvette, itatta őket s nagyon haragudok rá, amért a pesti felbujtók

nevét nem akarta elárulni, pedig az pénzelt a bandát. És nagy összeget ígért ha végrehajlják a fosztogatást az urak, zsidók és gazdagok házában felgyújtását, egész Szarvas felrobbantását.

No, majdnem zokogó sírásba fulladt sóhaj szakadt fel Megyikéből, amikor ezt elpanaszolták és nagyon igazán, nagyon őszintén a szívükből jövőnek látszott a komoly megbánás, amit bucsuzáskor mondtak még egyszer: Nem hiszik el szarvason, hogy mennyire megbántuk, amit tettünk. Megérdemeltük a büntetést de nem tudnánk soha megnyugodni, ha a felbujtók fogazember nem lakolna annyi áldozat beugratásáért... És kezükön megcsörtent a lánc, amikor a felbujtók nevét kimondták. És ez a név az Opauzskit volt. Aki tagad, de aki ellen vallottak mind.

Felügyelőt választ a szarvasi ev. egyh.-község

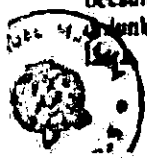
Most vasárnap délelőtt a szarvasi ev. egyházközség az ő-templonban felügyelőt fog választani, miután egyet keresztnél fejeltettél állott. Az egyházból uralkodó ellentétnek és szétválásoknak élénk kifejezése a felügyelői állásra jelöltek nagy száma. Hiányzik a forrón ohajlott egység, mely egy igazán érdemes ember köré csoportosulna, mindamellett jól esik a jelöltek nevei között olvasnunk a község oly számottevő vezető embereinek nevét, mint például Abaskinai József főgimnáziumi igazgatóját, vagy Dr. Haviár Gyula közjegyzőjét. És bár a mai forrógó idők nem egy vezetői állásba szinte lehetetlen existenciát, erőszakos lefektet kapassz... do elemeket állítanak be, mindamellett ózintán reméljük, hogy a szarvasi ev. egyházközség élére a hívek bizalma felállon olyan embert helyes, ki mint a község szíve, érzésének át-lekes, munkáshíve volt a szarvasi ev. egyháznak, melynek híveit jól ismeri, közelebb áll a bizalmukhoz és becsüléshöz bírja. Mert ha visszagon... onk arra a szegényteljes felhívás... mely évekkel ezelőtt teljesen

feldulja az egyház békéjét és egyetértését, ha eszünkbe jut a püspökség által is elejtett pánszláv érzelmű, felvidéki lelkész körül támadt magyar ellenes eszűnya kavarodás, melybe a kishitokosság is belekeveredett, ugy okvetlen be kell látnunk, hogy a szarvasi ev. egyházközség élére nem puhagernő megalkuvó senki, de korával, bölcsességével és tekintélye súlyával is legyelmezni tudó egész ember kell, mint amilyen az egykori, utóélettel telte felügyelő, Haviár Dániel volt, kinek idejében a szarvasi ev. egyházközségnek ritka tekintélye s szinte messze imponáló fölénye volt. Ha pedig az egyházhívek mindenáron fiatal kezdő embereként rajonganak, úgy állítsanak az egyház élére olyan lelkut, ki a világháborút becsülettel végigküzdte. Aki ugyanúgy harajáért keze volt életét is kockára lenni, az teljes garanciát nyújt arra, hogy egyháznak is ha őszint és bátor védelmezője lesz.

Utát a tehetségnek

A legelőkelőbb életvezetést a mindennapi kenyér, a mily könnyű és társadalmi feladat... az az, hogy is e föld kerékén amíg egy éhez

lesz e világon, addig házig és értéketelen ámitás lesz a humanizmussal való kérdés. Becsület és igaz uton halad a szocializmus, mely nem öres irázisként hirdeti az egyenlőséget, de tetteivel, életével fedezi a tisztességes emberies megélhetés biztosítását és komoly tehetségek érvényesülését. A szomorúság, az inség fosztja meg az emberiséget a legnagyobb tehetségektől. A kultúra mérhetetlen károkat szenvedett eddig is ama brutális, barbár cinizmus miatt, elnézte, hogy az egyenlőtlenül elosztó anyagi jólét miatt gazdasági és szellemi haladás legmagasabb gátja, a nyomorúság, az alkotó vezetőszeretpre hivatott lángelmék egész légióját mint lökte vissza az existenciális megsemmisülésbe? Hány becsületes törekvés, hány műtárszorgalmu iparkodás maradt alkertelem, mivel tehetségtelen léhűtők anyagi bősége születési és rangbeli előnye leszorította az egymagában küzdő szegényt az érvényesülés útjáról? De nem-e világosan mutatja e sívár helyzetet a sok középső és felsőbbfokú tanintézet? A közegudra tandíj és vizsgadíjak épen az ügyek és tehetséges szegény elemek elöl zárják el a művelődés útját s a jómódúak 50 százaléka érték-telen elemek számára nyitva állanak a legkülönbözőbb pályák. Hivatalokban, a katedrákon stb. hány arra nem szorult és nem is hivatott egyén szorítja ki azokat akiket szegénység és komoly hivatásszeretűk több jogosultsággal állíthatna ama helyekre? A szegény napzármas gyermek, aki a nép között él, lelkével érez a okhatatlan vágyat érez arra, hogy oktatója is lehessen azoknak, a szegénység miatt, tanítói diplomához ritkán juthat, ellenben a tanácsos ur jól beprutezsált baktis leánya, csupa divathobortból beállt tanítónőnek s ha véletlenül tanyára kerül az Isten adta nép közé, az ottal fitorítja s alig várja, hogy a városba meneküljön szabad perceiben s a sneidig kadet udvarlásával feledtesse a rosszagú tanyai iskolát. Legyen új világ! Az új kor szelleme lökje félre ezeket a nyegle parazitákat s adjon helyet azoknak, akiket komoly munkaszeretet, komoly tehetség, komoly tudás tesz hivatottakká azzal, hogy a haladás útját egyengessék s az általános emberi boldogulást lehetővé tegyék. Le a régi világgal, mely a közhasznú munkásságban kíváló nagyok emeltemre háldallanul a feledés lágyat borította míg a buta tömeggel ottanál fogva vezető szellemesokot, összekoldult filerekből emelt szőlő. Utat a szegény, de becsületos, komoly munkásnak s félre a haladás nyakán elcsúszó el-kényeztetett, léha és ostoba laciakkal!

HYOMATOFI KAMALI, ADOLF KONSTANTINOWITSCH GABRIELSON